

1927

ZBORNİK

NOVEMBER

Katoliška knjigarna v Gorici

ima v zalogi sledeča italijanska bogoslovna, homiletična in asketična dela:

- Albers.* Manuale di Storia Ecclesiastica, 2 zvezka v obliki vevlike osmerke (8°) L 35.—
- Ambrogio (Sant').* Gli scritti sopra la verginità (1921), v. 24° . » 8.—
- Andenna.* Brevi Vangeli per tutte le Domeniche, v. 8° » 16.—
- I Vangeli per tutte le Domeniche, v. 8° » 9.—
- Aurelii Augustini (S.)* Confessionum libri XIII, v. 16°
- Meditationes, Soliloquia et Manuale, v. 16°
- Avancino.* Vita e Dottrina di N. S. Gesù Cristo, 3 vol. v. 16° . . » 25.—
- Avancinus.* Vita et doctrina D. J. C., v. 16° » 10.—
- Avvertimenti di S. M. Maddalena de' Pazzi, v. 16° » 1.20
- Badii.* Institutiones Iuris Canonici.
- Vol. I. Introductio, Normae Generales etc. vel. 8° . . . » 16.50
- Vol. II. De Rebus, vel. 8° . . » 20.—
- Vol. III. De Processibus (v tisku)
- Ius Canonicum comparatum, vel. 4° » 55.—
- Il Diritto Ecclesiastico Italiano ecc., v. 8° » 10.—
- Baudrand.* L'Anima Penitente, Letture sulle verità eterne, v. 16° » 2.—
- Baunard.* Vita di Federico Ozanam dalla sua corrispondenza, vel. 8° » 10.—
- Berteu.* Brevi Meditazioni per tutti i giorni dell'anno, v. 16° . » 7.50
- Biblia Sacra* vulgatae editionis... editio emendatissima, 1917, 5 zvezkov, v. 32° » 35.—
- Vetus Testamentum, 4 zv. vel. 32° » 30.—
- Novum Testamentum, 1 zv. vel. 32° » 7.—
- Boggio.* Magister Parvulorum, ossia Vade mecum del Catechista per la spiegazione del Catechismo, v. 8° . . » 8.—
- Omelie I. Omelie sui Vangeli delle Domeniche, v. 8° » 8.—
- Omelie II. Omelie su 52 Vangeli scelti con un'appendice di undici Omelie sulla Passione di N. S. Gesù Cristo, v. 8° . . . » 9.—
- Bonacina.* Storia Universale della Chiesa Cattolica durante il Pontificato di Leone XIII, v. 8° » 18.—
- Botti.* I fanciulli a Gesù. Esercizi per preparare i fanciulli alla I Comunione, vel. 8° . . . » 5.—
- Buetti.* L'adorazione alla SS. Eucaristia. Raccolta di oltre 1000 esempi eucaristici, v. 8° zv. I » 19.—
- id. id. zvezek II . . . » 25.—
- Oba skupaj » 40.—
- Canonico.* Della Imitazione di Cristo, v. 32° » 6.—
- id. id. vezano v platno » 8.50
- Centurione.* Omelie brevi e popolari per tutte le Domeniche dell'anno vel. 8° » 8.—
- Cerri.* La Regola del Terz'Ordine Franciscano, vel. 8° . . . » 3.50
- La Disciplina del Terz'Ordine Franciscano, vel. 8° » 7.50
- Il Terz'Ordine Franciscano e la Giurisprudenza ecclesiastica, vel. 8° » 2.50
- Coletti.* Via sicura per salire al Cielo, v. 16°, vez. v platno » 8.—
- La miglior maniera per fare il ritiro mensile, v. 32° . » 0.60
- Compendio di Storia Ecclesiastica*, vel. 8° » 6.—
- Conferenze sociali*, vel. 4° . . . » 12.—
- Denifle.* Vita soprannaturale, v. 16° » 10.—

Z B O R N I K

SVEČENIKOV SVETEGA PAVLA

Dr. Anton Zdešar C. M.:

Ah, pomlad je šla...

*Ah, pomlad je šla od nas,
vzela jih je zima, mraz.*

Vzela namreč »pisane in bele« rožice kreposti. Premalo pomladanskega polsta, mladostnega idealizma in mladostne podjetnosti, premalo iniciative za bujno krščansko življenje je med nami, marastični in pasivni smo, manjka nam agilnosti za duhovni napredek. Proč z zimo, z marazmom in s pasivnostjo!

Vse naše življenje bi se moralo sukati kakor okoli svojega solnca okoli Boga in okoli njegove najsvetejše in najmodrejše volje. Z grehom v raju pa se je izvršila usodepolna »mutatio centri«: ne več Bog, marveč človek sam je od tedaj središče, h kateremu teži njegovo čuvstvovanje, hotenje in hrepenenje in okoli katerega naj bi se vrtel ves svet. »Lex membrorum« je v nas tisto težišče, ki s silno privlačnostjo obrača k sebi vsa čuvstva našega srca.

Odtod dejstvo, da magari bodimo religiozni, ali samó takó, da nas bo to kar le mogoče malo bolelo, da bo naš ljubi jaz čim manjkrat slišal grozno besedo: napor in odpoved. Odtod ves verski formalizem, ki velikokrat nanj naletimo: malo zunanjih dejanj krščanstva, malo molitve in drugih pobožnosti, pa je! In če nas že straši pekel, naj bo še to: smrtnega greha se hočem varovati — ob neprestanih ugovorih naše pokvarjene narave — in sufficit sat superque.

Ali naj bo to že res višek krščanstva, če vršimo nekaj dejanj bogočastja in se varujemo greha? Ali ni potem nobenih drugih ciljev več, nobenega drugega napredka, nobenega nadaljnega razvoja za našo dušo? Ali naj bo vsa vsebina našega krščanstva: »Moli, sv. zakramente

prejemaj in pa greha se varuj?« Ne tako, ne samo negativno dobri moramo biti, marveč tudi pozitivno, ne samo mi duhovniki, marveč tudi nam izročena čreda Kristusova. Moramo iti in vršiti dejanja krščanskih kreposti, iskati moramo prilik za krepostna dejanja, ne samo čakati, kdaj nas bo kaka skušnjava prisilila v defenzivo, ampak stopimo v ofenzivo, bodimo conquistadores, rasti moramo v krepostih: skratka, tudi pozitivno dobri moramo biti. Ali ker je prav za tole pozitivno delo premalo smisla med nami, ker se zadovoljujemo samo z negativno dobrostjo svojega življenja, je pa naše krščanstvo tako plitvo in slabotno, da je včasih treba samo kak malo močnejše skušnjave in nevarnosti, pa pride polom. Zima srca nam jemlje najlepše cvetje, cvetje krščanskih kreposti.

Dogodilo se je že, da so celo dobri profesorji moralke, ko so prišli do razprave »de virtutibus«, rekli učencem: »To pa kar samó preberite.« Vprav ta traktat o krepostih bi bilo treba obdelovati v moraliki z veliko ljubeznijo in z ognjem. Ni zadosti, da obdeluje kreposti n. pr. spiritual: učenci se morajo zavedati, da se dá o krepostih, teh pozitivnih dobrinah naše duše, tudi znanstveno in globoko govoriti, da spadajo eminentno v moraliko in ne samo — kot nekak opus supererogatorium — v kak molitvenik ali kak nabožen list.

Kali kreposti je že sam Stvarnik vsejal v našo dušo. Ali je storil to zastonj? Ne, ampak kot večji vrtnarji jih moramo gojiti. Če je greh defectus, če je odpad od večnega zakona v Bogu, so vprav kreposti tiste poteze naše duše, po katerih postane naše življenje bogopodobno. A treba jih je res gojiti, vsejane so nam samo kali. Če jih nič ne gojimo, potem seveda se zdi, kakor da ima Schopenhauer prav, ko piše: »Tugenden und

Laster sind angeboren. Der Mensch ändert sich nie.« Ni res, samo tak človek ostane kot je bil — ozir. bo slabši od dneva do dneva — ki noče obdelovati vrta svojega srca, človek brez askeze.

S posvečujočo milostjo nam vlije Bog v dušo tri božje čednosti — to je de fide. Sententia longe communiior med cerkvenimi očeti, učeniki in bogoslovci pa je, da nam Bog vlije tedaj v dušo tudi moralne kreposti. A te vlite moralne kreposti nam dajo samo to, da moremo vršiti dejanja teh kreposti z nadnaravnega vidika, ne dajo nam pa, da bi mogli tudi z lahkoto vršiti ta dejanja, ker ne uničijo v nas nerednega nagnjenja, te žalostne posledice izvirnega greha in osebnih grešnih navad. Torej vkljub temu, da so nam moralne kreposti vlite s posvečujočo milostjo vred, je treba slejkoprej boja in napora, da jih bomo vršili z vedno večjo lahkoto, vedno pogosteje, gotoveje in popolneje.

Čim več takih krepostnih dejanj, tem prej izrujemo iz srca njim nasprotna slaba nagnjenja: moč raste, zdravje se vrača in v isti meri ginejo bolezni — grešne navade in napake — iz duše. Zato je najbolje sredstvo zoper vsako napako, zoper vsak greh: vadi se pridno vsak dan v nasprotni kreposti. Tisti pobija greh najuspešneje, kdor se pridno vadi v nasprotni kreposti. Tudi mi se borimo proti grehu med ljudstvom: vzgajajmo to ljudstvo h krepostim! Več pozitivnega dela med njim!

Čim bolj rujemo iz srca ta ali oni greh s pogostnimi dejanji nasprotne kreposti ter se nam vrača dušna moč, prožnost in svoboda, tembolj gine z grehom vred iz naše duše tista okornost in teža, ki ovira naš polet, kadar nas Bog vabi s svojimi milostmi: sposobnejši, prožnejši in občutljivejši postanemo za klic milosti, naše tako važno in tolikokrat naglašano sodelovanje z milostjo nam postane čedalje lažje. Vprav naša neukročena ali le malo ukročena slaba nagnjenja so tiste zapreke, ki jih stavimo Bogu, kadar nas hoče dvigati s svojo milostjo. Res je sicer, da more Bog dati človeku na mah tisto lahkoto v kaki kreposti, ki se dobi

drugače samo s pogostnimi dejanji te kreposti, ali to bi bil psihologičen čudež; po navadi in redno pa nas Bog samo podpira z dejansko milostjo, da si to lahkoto z vajo v kreposti pridobimo.

Nadalje pa si s premagovanjem in prizadevanjem za kreposti zaslužimo novih dejanskih milosti in takó letamo brzo navzgor s perotjo milosti in s perotjo samopremagovanja.

Ali ne bi bilo tudi naše krščansko življenje zelo pusto in dolgočasno, če bi bila vsa naša naloga v tem, da se borimo, borimo in zopet borimo samo zoper greh? Šele potem dobi krščansko življenje svojo pravo vsebino, pestrost in prijetnost, če ga napolnimo s pozitivno dobrimi dejanji.

Prav tako ne smemo pozabiti, da so kreposti »habitus acquisiti«. Pridobimo pa si jih le s pogostnimi ponovnimi dejanji dotične kreposti. Če bomo vedno čakali šele napada zoper krepost, se samo tedaj branili in se oklenili kreposti, bodo taka krepostna dejanja vendarle prerodka in ne bomo v kreposti kaj pridno napredovali. Torej ven iz defenzive v veselo ofenzivo in iščimo pridno priliko za pozitivno dobra dejanja!

Vzgajajmo ljudstvo zlasti v krščanski ljubezni do bližnjega. O kako malo te specifično Kristusove kreposti je še med nami! Kje so drugi narodi v dobrodelnosti že daleč pred nami! Spoštovanje do bližnjega, usmiljenje z njegovimi napakami, potrpežljivost, krotkost, milosčina, apostolat itd., kakor beremo v prvih osmih vrstah 13. poglavja v 1. listu do Korinčanov, — koliko premagovanja, koliko junaštva, a tudi koliko dušnega bogastva je v vsem tem, je v pravi in pristni krščanski ljubezni! Če kje, je vprav v tem prava srčna kultura.

Koliko jezljivosti, zadirčnosti, nepotrpežljivosti, preklinjevanja je med ljudstvom, pri zakonskih, starših in otrocih! Učimo jih krotkosti, pokažimo jim lepoto in junaštvo, ki se odsvitata iz te kreposti!

V kako žalostnem razsulu je med nami 4. božja zapoved! A kako važna, vzgojevalna je! Pokažimo jo otrokom v

Ivan Rejec:

Razglejmo se!

1.

vsej njeni resnosti in važnosti, a tudi v vsej njeni lepoti! Saj se 4. zapoved kinča s krotkostjo, spoštljivostjo, postrežljivostjo, potrpežljivostjo, pokorščino, ljubeznijo! Koliko srčne kulture!

Saj ni reči, da v svojih govorih ne grmimo proti nečistosti, ali celo dobri verniki nas opozarjajo, da premalo govorimo o čistosti. Če hočemo ljudem pristuditi greh, zakaj ne bi kazali često na lepoto, na odličnost čistosti! Skušnja uči, da gledajo ljudje potem v docela drugi luči nevarnosti čistosti in pogled se jim sam od sebe obrne od ostudnosti nasprotnega greha. O, kje si, sv. Ambrozij, ki si tako lepo in prepričevalno znal govoriti o čistosti, da so matere, ko si pridigal, svoje hčere domá zapirale iz strahu, da jim bodo drugače ušle v samostane in se jim ne bodo hotele poročiti!

Pri krepostih, ki se ne nanašajo toliko na ureditev naših strasti, marveč na naše razmerje do bližnjega, kakor ljubezen, potrpežljivost, krotkost itd., pleše ljudem pred očmi prav rada zmotna misel: »Zakaj naj pa bom ravno jaz tak do drugih, zakaj naj pa ravno jaz »gna« delim, če so pa drugi do mene vse, samo dobri nikoli? Saj ne zaslužijo!« Tu je še vedno miselnost starega zakona: *Zob za zob, oko za oko!* A Kristus veli: *»Si enim diligitis eos, qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? Nonne et publicani hoc faciunt?«* (Mat. 5, 46.) Taki ne vedo ali ne pomislijo, da smo prvi s takimi dejanji Bogu v čast in slavo, da imamo drugič od teh krepostnih dejanj vedno velikansk dobiček, ker z njimi krasimo svojo dušo, najmanj pa pomislijo, kako zdravilno in odrešujoče vpliva tako krepostno ravnanje baš na takega, ki je poln napak, in kolikega socialnega pomena so te naše kreposti ravno v takih slučajih.

Na splošno ima naš čas premalo smisla za kreposti, njih nujnost, njih lepoto in dragocenost, premalo smisla za lepoto duše in značaja, ki je sladki sad pridobljenih in privojskovanih kreposti. O tem se pa dá napisati lepo, novo poglavje.

Kakor so pomembni za človeka veliki uspehi, tako tudi udarci velikih nesreč. Enako in še bolj za ljudstvo. Ob takih velikih življenjskih dogodkih se vsak preudaren človek zavzame, osvesti, zbere, razgleda. Še las se nam ne zgubi z glave brez volje nebeškega Očeta, kako pomenljiva je šele njegova volja v usodnih dogodkih, ki zadenejo globoko in na daleč! Kadar smo tedaj tako prizadeti ali posamič ali vse ljudstvo, zahteva krščanska modrost, da se vprašamo: Kaj hoče Bog s tem? Zakaj je to pripustil? Katere vzroke in namene ima? — Saj nekatere splošne smeri božjih načrtov, h katerim nas Bog obrača, kadar nas usodno zgrabi, so dobro znane: z uspehi nas hrabri k dobremu, z nesrečami nas očiščuje krivic. Tako ali enako pa hoče graditi v nas in okoli nas božje kraljestvo.

Neka poteza je posebno, katere ne smemo prezreti v božjih delih, najsi jih on sam izvršuje ali le pripušča, najsi nas z njimi teši ali tepe: vse obrača in vodi k blagovitim ciljem. A pri tem ni vse le na Bogu. Tudi človek, gojenec božji, mora skušati božje načrte sprejeti ter zanje sodelovati. Čim pripravnejše orodje Bog najde, tem brže in popolneje doseže z njim blagovite cilje. Ob topih in nespametnih srcih se pa božji sklepi utegnejo utruditi, tako da Bog tisto ničvredno orodje zavrže ter si pripravnejše izbere. Saj vemo, da je bilo zavrženo izvoljeno ljudstvo.

Te resnice ohranjajo verniku v nezgodah zaupanja poln krščanski optimizem, a ga hkrati opominjajo resnobne preudarnosti.

Vsi se zavedamo, da smo po vojnih dogodkih usodno prizadeti. Komu se ob njih srce ne krči? Čustvo le imej svoj delež, a krščansko razsvetljena pamet se tudi zavedaj svoje naloge!

Razglejmo se!

Zakaj je Bog pripustil nad nas te nesreče in čemu? Kakšno krivdo smo si nakopali mi, ki smo hudobni, in h katerim blagovitim ciljem z vsem tem meri Bog, ki je dober?

Predrzna bi bila misel, da bo kdo sam na ta vprašanja zanesljivo odgovoril. Prva počela tega spoznanja so pač jasna, toda izvajanja daljnih posledic utegnejo po naši slabosti zgrešiti pravo sled. Nikakor si torej ne laskam, da bom postal dokončno zanesljive odgovore. Vendar mi te misli toliko težijo srce, da jih moram povedati, želeč nagniti še brate k istemu razmišljanju. Kolikor pa ta izvajanja vzdržijo preskušnjo ob merilu verskih resnic, naj bi nam bile budnice v usodnih dneh.

2.

Zakaj je Bog pripustil izkušnje nad nas, hujše kot nad mnoge druge? Res hujše. Le zmislimo se razvalin domov in cerkvá, npravstvenih in prosvetnih ruševin.

Ni dvoma: Bog nas hoče, ovce in pastirje, prečistiti in bolje udelati za božje kraljestvo. Naša velika ljudska krivda izza pol veka je liberalizem, ta moderni protivnik božjega kraljestva. Spomnimo se, da je bilo baš naše primorsko ljudstvo, ki je bržda prvo izmed vseh Slovanov od Ogleja sém prejelo blagoslov in blagoslov božjega kraljestva. Ta nebeški dar je bil odtedaj narodu skozi vse veke drevo življenja, ob katerem si je ohranjal svojo vekotrajnost. No zoper to starodavno zveličavno svetinjo našega naroda se je izza pol stoletja vzdignil liberalizem ter jo napadal z orožjem narodnosti, narodne prosvete, javnega napredka... Šola je bila posebej pospešiteljica liberalizma. Cerkev, to tisočletno mater-vzgojiteljico naroda, so skušali svobodnomislenci ljudem na vse načine omraziti ter ljudska srca od nje odtrgati. Napadali so se cerkveni knezi in služabniki: škofje in duhovniki, napadale cerkvene ustanove in težnje, in sicer neredko baš v imenu na-

rodnosti, tako da naj bi se ljudstvo, združeno po narodnih vzorih, v celoti obrnilo od Cerkve in proti njej. Nekateri narodni voditelji so bili v vrstah napadalcev na Cerkev, kateri drugi so z nezbriznostjo za obrambo Cerkve pospeševali razdorno delo liberalizma. In duhovna škoda ljudstva je velika. Široki narodno probujeni sloji so Cerkev zamrzeli ter se veri odtujili ali vsaj postali zelo brezbrizni. Liberalizem v vseh oblikah in razrastkih se ni nikjer med Slovenci tako zajedel kot baš na Primorskem.

In quo quis peccaverit, in illo et punietur. Le štejmó po vrsti: javne ljudske ustanove, ljudska prosveta, šola... Bridko je, da kadar vstane vihar, podira slabo in dobro... Cerkev pa kakor že tisoč let tako še danes zbira sinove in hčere, kateri se ji niso odtujili, ter jih po materinsko brani in vzgaja z materino besedo. Kakšne ljudske koristi so dosegli danes vsi oni, ki so sejali v ljudska srca nezaupanje in mržnjo do Cerkve ter jih vodili proč od nje ali vsaj mimo nje? Nekateri v slepem sovraštvu do krščanstva še danes taisto delajo.

Komu ni že danes očito, da je bil naš greh in obenem naša škoda to, da se je ljudstvo premalo vzgajalo k cerkvenemu mišljenju in življenju. Ako bi v tej dobi imeli dovolj grudorodnih duhovnikov, bi bilo naše ljudstvo v vseh duhovnih rečeh bolj oskrbljeno; in ako bi se to ljudstvo obenem Cerkve držalo, bi imeli urejeno zbrano čredo okoli svojih pastirjev. Po krivdi liberalizma je ta rešilni ideal — zamujen. Narodni liberalizem je tisti zločinec, ki je toliko mladeničem pot v pastirsko službo priskutil in povrhu še čredo brez pastirjev na vse vetrove modernih zablod razkropil. To je neuspeh razdirajočega liberalizma, da smo zgrešili danes, ko bi ga tako zelo potrebovali, tisti center složne enote: cerkev, okoli katere se je zbiralo in boudrilo naše ljudstvo dolge veke. — Od liberalizma torej predvsem trpimo, za liberalizem delamo pokoro, tega nas hoče Bog očistiti.

3.

Kadar se mnogo zruši, sledi vselej doba nova gradbe; v vsakem področju. Zgodovina je priča. Saj vse vodi božja Previdnost, ki meri vedno na pozitivne cilje. Duhovniki se moramo za časa zavedeti, da nas čaka naloga, graditi ljudstvu v marsičem novo religiozno kulturo. Zakaj mnogo našega se je po vojni zrušilo, a tudi mnogo liberalnega. Cerkev pa bo ljudstvu ostala; ta mora graditi in ne sme več dati, da bi jo nasprotniki božjega kraljestva pri ljudstvu prehiteli ter ji njegovo srce prevzeli.

Vse sodalitetne konference naj bi o tem razpravljale ter zasnovale vsaka za svoj okoliš podroben načrt, a vsak brat izmed nas si prôsi iz Srca Jezusovega luči in moči za vršitev svojega kosa naloge.

Za uspevanje božjega kraljestva je največjega pomena dobra krščanska šola. — Liberalna šola je srca naše mladine vodila od Cerkve, včasih zelo daleč od Cerkve. Zato pripravljajmo svoje ljudstvo, da bomo mi in oni umeli ceniti vzor krščanske šole. Iz tega kulturnega studenca črpajo najboljši katoliški narodi krščanski idealizem in žilavo požrtvovalnost zanj. »Zbor«, daj, študiraj pomen krščanske šole, ki je najlepša hči cerkvene občine.

Zavedajmo se, da je velikega pomena svestno organizirana župnijska ali cerkvena občina. Družine morajo težiti k Cerkvi; cerkveno vzgojni ideali morajo od duhovnika po odborih ali kakršnih koli že pomočnikih v družine, da jih te razumejo in vzljubijo. Molimo in delajmo v tej smeri.

V tem delu nam morajo biti pomočniki tudi krščanski listi in časopisi. Za to pa zgodaj in neumorno na delo, da uvedemo v vse hiše krščanski tisk. »Čolnič« bo v novem letniku stalno pisal o krščanski šoli; zajamčimo si torej izdatno njegovo pomoč v župniji s tem, da ga udomačimo v čim več družinah.

Majhno je področje vsakega brata, a iz vseh se sestavlja božje kraljestvo v naši domovini.

Mons. Mihael Arko:

Spomini iz pastirstva.

I.

Poročil sem bil hčerko nekega našega plemenitaša v Italijo. Ob letu je prišel zet k tastu na počitnice, kjer je užival hlad, katerega doma ni poznal. Oče njegove žene je bil oskrbnik velikega podjetja ob močni vodi in precej zaračnem gozdu. Ni mu bilo dolgočasno, saj je lahko gledal živahno gibanje delavcev, ali pohajal v senci med drevesi.

Tam je bila tudi naša podružnica, kjer sem moral letno opraviti devet sv. maš. Že pri prvem nastopu svoje službe me je povabil plemenitaš po maši na zajutrek. Ponudbe nisem mogel odbiti, ker sta me po maši čakali obe grofici, ali pa gotovo ena, da me še posebej povabita v njih stanovanje na običajno kavo.

Družina je že prej zajutrkovala, prisedli so pa vsi v obednici okoli mize, pa smo prav odkrito kramljali, posebno še ko so mi po kavi prezentirali krasno viržinko. Domu grede me je gospodar vselej spremil do pol pota.

Ko je prišel g. zet na obisk, je tudi on prisedel k mizi, a ni nič govoril. Tudi spremil me je do doma četrto ure s tastom, a šel molče ob moji strani.

Ko drugič zopet pridem, ni bilo več zeta na obisku. Domu grede me plemenitaš nekako porogljivo veselo okrcal:

»Veste li, g. župnik, da sem bil pretečene dni hudo okregan radi Vas?«

»Kaj sem pa tako groznega zagrešil?«

»Moj zet me je trdo prijel, ker se do Vas preprijazno obnašam. Takole me je oštel:

»Papa, to vendar ne gre, da pride Vaš »prete« kar takole po domače k Vaši mizi. Ti pozabiš, da si kavalir, ki se more le v sebi prikladnih krogih domače obnašati, nižje vrste ljudem pa pokazati, da smo visoko nad njimi. Če si še tako radodaren in postrežljiv, da postrežeš s kavo Vašemu duhovnu, naj se to zgodi v kuhinji, ne pa v obednici v sredi med

nami. Tam v kuhinji naj mu pri štedilniku postreže kuharica s skledo kave in kosom kruha. Ko je použil, naj tiho in neopaženo gre iz hiše.«

»Dragi moj zet,« sem mu odgovoril, »naši duhovni so izobraženi, in sicer zelo izobraženi ljudje. Vsak duhoven tu je zdelal ne samo ljudske šole, temveč tudi v mestu celo gimnazijo t. j. osem razredov. Ako je bil dober, da je vsako leto izdelal, je samo latinsko šolo pohajjal dolgih osem let.«

»Per Bacco! Ginnasio per otto anni!«

»Ne, ne, to še ne zadostuje. Potem je šel še na univerzo, in ko je tam v štirih letih napravil stroge izpite, potem šele je zamogel postati duhoven.«

»Osteria numero tre! Anche l'università?« Zet je utihnil in me ni več kregal.«

Razume se, da sva se oba prav od srca zasmejala. Ali je slabo poučeni gospod kedaj prišel še na obisk, ne vem, le to vem, da ga nisem potem več videl. In še to sem si utisnil v spomin: Široka in globoka naobrazba je izvrstna vstopnica za dušnega pastirja, ki hoče pridobiti izobražence Bogu in njegovi cerkvi. Več ali manj izšolanih ljudi pa je danes vedno več — zato je poglobitev naobrazbe duhovniku vedno bolj potrebna.

II.

Začetkom vojne 1914 so v Idriji začeli prisegati vojake. Prišel je divizijski general pl. Kučera v spremstvu svojega adjutanta in stotnika pl. Pogačnika, bivšega državnega poslanca. Pogačnik me pride obiskat kot starega znanca — saj sva skupaj sedela v poslanski zbornici, obenem me tudi v imenu generala povabili, naj se slavnosti udeležim.

»Ne bo nič! Sedaj imamo uro molitve — bila je nedelja — in končamo šele ob treh in pol.«

»General je obljubil, da Vas ne bo motil. Razvrstil bo mirno na trgu pred cerkvijo vojaštvo, a pričeli bodo šele ko končate.«

Obljubil sem, da pridem.

Po končani uri se vržem v parado ter grem na trg. Komaj me general zagleda, mi hiti brzih korakov nasproti, poda

roko in se predstavi. Za njim tudi njegov adjutant, podpolkovnik, grofovski ga stanu; imena se več ne spominjam. Razplel se je živahen razgovor. Nato sem imel duhovno opravilo.

Med stotinami, ki so stale pred nami, je bil tudi vojak-prostak v uniformi, ki se ji je poznalo, da je iz finejšega blaga in njemu umerjena. Rekli so, da je veletrgovec iz Sarajeva, pomaga pri računovodstvu v pisarni, saj bi bilo škoda lepe obleke in ker je bil telesno velik in obilen, bi težko opravljal vaje kot navaden vojak; ker je bil tudi bogat, je še lažje zavzema nek prednostno stališče. Čudno je gledal, ko mi je nasproti prišel general in se z menoj prijazno pogovarjal. V gostilni je vprašal: »Kdo pa je ta človek?«

»To je naš dekan.«

»Kaj pa je to dekan?«

»No, naš dušni pastir, župnik idrijske župe.«

»Kaj pa je študiral?«

»To, kar vsak duhoven: osem let latinske šole in potem štiri leta bogoslovja je ali univerzo.«

»Kaka čast pa je to — dekan?«

»Kot dekan je v 7. činovnem razredu — torej kakor podpolkovnik, a kot pa pežev komornik z naslovom monsignore dve stopinji višje, torej kot brigadni general.«

Zavlekla se nam je seja v Slomškovi zvezi. V hotelu Didič smo imeli v priltičju svojo sobo in knjižnico. Po končanem vsporedu smo še malo obsedeli. Novic je bilo dovolj in pivo izvrstno. Krog 10. ure se vzdignemo na odhod. Takrat pa se odpro vrata in oni vojak iz Sarajeva vstopi z dvema tovarišema. Malo osupnejo, ker so spoznali, da to ni navadna pivska soba. Stopim k njim, ko so drugi odhajali ter jih povabim, naj le sedejo, mi smo itak končali in odhajamo. Takrat me pa elegantni vojak objame, pritisne na svoje prsi in vzklikne: »Kako zamoreš ti, ki si izvršil univerzo, biti katoliški pop? Ah, prestopi k nam v pravoslavje in imel boš brado do amo (pokazal je na svojih prsih, kako dolga in široka bi bila moja brada), ti bi imel

dece punu kuću, govoril bi našemu pu-
ku in puk bi se ti klanjal,« in zopet me
je pritisnil k sebi.

Odgovorim mu, da je katoličanstvo
daleč pred pravoslavjem in da imam
»dece šest hiljada«.

»A to ni tvoja prava deca in pravo-
slavje je na višku,« in v tretje me je tr-
do pritisnil k sebi.

Izvil sem se iz krepkih rok. Novi gost
je bil ravno toliko nakurjen, da je lahko
govoril, kar je v srcu mislil.

Srečala sva se potem še večkrat na
ulici, a šla mimo, kakor da se ne bi bila
nikoli videla.

Spomnil sem se dijaških let, ko so le-
ta 1873. dali novo postavo, da mora
vsakdo na vojaški nabor, le oni, ki so v
semenišču, so prosti. Takrat so prigo-
varjali knezoškofu Pogačarju, naj spre-
jema v semenišče dijake že iz šeste šo-
le. V 19. letu so vsakega poklicali na na-
bor in dijaki so bili v teh letih šele v 7.
ali 8. šoli. Pogačar je odločno odbil, češ,
sedaj so duhovni akademično izobraže-
ni, če to opustimo, jih bo inteligenca
gledala kot stan nižje vrste in bi ta na-
zor tudi med ljudstvo prodr. Takrat
sem zameril škofu, ker bi se bil rešil vo-
jaške suknje in puške, pozneje sem pa
spoznal, kako modro je škof ukrenil.

I. Gr.:

Duhovno pastirstvo v Istri.

V pretežnem delu Istre, posebno med
hrvaškim ljudstvom, je bila in je na
kmetih še navada, da je o praznikih du-
hovno opravilo ob enajstih, ako je v
župniji samo en duhovnik. Ljudje trdi-
jo v svojem konservatizmu, da to bolje
odgovarja razmeram na kmetih, poseb-
no poleti radi pastirjev itd.

Nekaj je na tem, vendar je pa škoda
za duhovnika in za vernike velika, in si-
cer večja nego so gospodarske koristi,
ker je taka navada velika ovira za pre-
jemanje sv. zakramentov. Zato niso
redke župnije, v katerih pridejo župlja-
ni k božji mizi samo v veliki noči, in še
takrat ne vsi.

Brez uživanja angelskega kruha pa ne
more biti duhovnega napredka; tako
ljudje ne znajo ceniti sv. maše, popol-
danskega blagoslova ter se ne zanimajo
za krščanski nauk!

Če je služba božja pozno, vernikom
ni mogoče hoditi po eno uro daleč k spo-
vedi in obhajilu, potem se vračati do-
mov in zopet prihajati nazaj k sv. maši.

Le zjutranja služba božja v primer-
nem času pospešuje prejemanje sv. za-
kramentov ter daje vernikom pravi ka-
žipot za duhovno življenje.

V tem oziru potrebuje duhovno pa-
stirstvo v Istri mnogo popravka. Po-
trebno je:

1. Kjer je duhovnemu pastirju le ko-
ličkaj mogoče, naj izposluje od cerkve-
ne oblasti binacijo, če bi bila župnija tu-
di manjšega obsega. Pred sv. mašo naj
bo duhovnik vedno v cerkvi priprav-
ljen za spovedovanje. Treba ljudi čaka-
ti, da po možnosti opravijo spoved in
sv. obhajilo pred mašo, da se zamorejo
vrniti po službi božji takoj domov. Važ-
no je to za matere radi otrok, za pastir-
je radi paše. Pozneje ne čakajo radi.
Skupni prihod v cerkev in povratek do-
mov je ljudem v razvedrilo in zabavo.

K sv. zakramentom jih bo morda v
začetku prihajalo manjše število, s ča-
som pa vedno več. Verniki se sami va-
bijo ter bodo imeli vedno več veselja za
duhovno življenje.

Prikazali se bodo tisti, ki so imeli po-
prej ozirov pred drugimi, ki so slabejši
od njih. Na svetu je že tako, da je bilo
vedno Nikodemov in sicer mnogo. Če
pa vidijo ti druge na delu, zgubijo ozire
in stopijo v prve vrste. Samota ubija,
društvo pa oživlja in krepi.

Tudi k službi božji bodo ljudje rajše
prihajali. Radi pomanjkanja prazniške
obleke mnogi zanemarjajo sv. mašo.
Zjutraj se to nekako laže zakrije — kot
v poznejših urah, ko današnji razudani
kristjani često prihajajo v cerkev samo
za to, da se pokažejo v novi obleki.
Vprašajmo prosjake: zakaj ne prihajajo
v cerkev? Ogromna večina bi odgovo-
rila: sramujemo se, ker smo raztrgani!

In vendar tudi za te veljajo Gospodove besede: Množica mi se smili.

Iz prakse se zamore dokazati, da radi zjutranje službe božje prav nič ne trpi drugo duhovno opravilo, katero se more odrediti za deseto uro.

Dve službi božji bosta boljše obiskovane, nego bi bila samo ena. Razun bolnikov in očitnih odpadnikov bodo vsi prišli v cerkev. Seveda pridige ne smeš opuščati ni pri prvi, ni pri drugi maši. Zjutraj ima duhovni pastir posebno priložnost, dajati zakonskim stanovski pouk, kar drugače ni vedno lahko mogoče.

2. Kjer duhovnik radi boleznimi ali starosti ne more binirati, naj bi se dogovoril s svojim sobratom sosedom, da se služba božja menja. Enkrat naj bo v eni župniji zjutraj, drugičkrat pa pozneje. V sosednji župniji pa nasprotno. Tako bi bila vernikom vsaj deloma dana priložnost, da zamorejo vestno skrbeti za zveličanje svojih duš.

Vsaka novost ima v početku nekaj patentiranih nasprotnikov med ljudstvom. No na take se ne sme nikdo ozirati. S časom bodo vsi dobromisleči slične spremembe v duhovnem pastirstvu odobraval in duhovni pastir bo imel kot edino nagrado za svoj trud — zadoščenje, da je naredil, kar je mogel.

Stanko Stanič:

Naš delež pri razvoju slov. cerkvenega slikarstva.

(Gradivo za opisno studijo.)

V *Langusovi* dobi se med našimi slikarji prvič pojavi slovenska narodna zavest. Naš goriški rojak Franc Kavčič, upravitelj dunajske akademije likovnih umetnosti, je odprl Langusu vrata akademije. Ko je Langus končal svoje študije v Italiji, se je naselil v Trstu in tam mnogo delal. Šele leta 1829. se je preselil v Ljubljano ter tako skoro omejil svoj delokrog na kranjsko deželo. Vipavski dekan se je l. 1842. pogajal z njim za poslikanje Marijinega svetišča v Logu. Vendar ga za delo ni mogel pregovoriti.

Kljub temu pa častijo v Idriji na glavnem oltarju njegovo sv. Barbaro, ki jo je izgotovil že v Trstu leta 1829.; v Hrenovicah sv. Martina in v Šturjah sv. Jurija. Da se Langus ni uveljavljal na Goriškem, ni čuda, ker je tu zavladal njegov veliki sodobnik — tekmeč *Josip Tominc*. Ta dva sta si nekako razdelila delokrog — eden na Kranjskem, drugi na Primorskem. Izmed Langusovih učencev je dobil menda tuptatam kako naročilo za Primorsko le še M. Tomec, podobar v Št. Vidu pri Ljubljani. Toda tudi njemu sta pri nas izpodnesla tla Idriječan Jurij Tavčar s svojo rokodelsko šolo, ki je koreninila zopet v škofjeloški Layerjevi šoli, ter Luka Čefarin, ki je umrl v Idriji l. 1859.

Slikar *Mihael Stroj* se je v naših krajih kaj malo udeleževal, vendar pa je milostna podoba Matere božje v glavnem oltarju v Logu pri Vipavi iz leta 1853. njegova. Na Slapu pri Vipavi krasi cerkev pet Strojevih oljnatih slik, v Harijah pa Mati božja z detetom.

Če ne štejemo oba Künla, Kurza von Goldenstein in Picha med slovenske slikarje ter Karingerja in Pernhart med cerkvene, smo v glavnem naš delež pri razvoju slovenskega cerkvenega slikarstva v tej dobi ugotovili. *Podčrtam, da imamo eno prvih Langusovih slik v Idriji ter skoroda vsa Tominčeva dela na Primorskem.*

Wolfova doba.

Komaj se je *Janez Wolf* nastanil v Ljubljani in ga je »Zgodnja Danica« radi njegovih slik v Trbovljah in Velikih Laščah pohvalila, že ga je poklical štjaški kurat slikat svetišče v *Štjak na Krasu*. Bil je to leta 1866. Tri leta pozneje je že slikal svetišče v *Vrabčah* in leta 1870. cerkev v *Črničah*. Sedem let pozneje ga srečamo v *Vipavi*. Skozi dve leti je slikal tamkajšnje svetišče in ustvaril tam svoje najboljše freske. Leta 1876. je napravil podobo Matere božje za *Podrago* in sv. Kancijana za *Planino*.

Izmed Wolfovih učencev in sodobnikov so slikali na Primorskem:

Miroslav Tomc. Kristusa na križu za Poljane v Istri.

Janez Šubic (v kolikor se je pri Wolfu učil) je pomagal Wolfu v Črničah.

Jurij Šubic je narisal za knjigo »Öster. u. Monarchie in Wort und Bild« procesijo Gradežanov v čolnih na Barbano ter sliko goriške šagre.

Simon Ogrin je leta 1876. pomagal Wolfu v Vipavi. Samostojno pa je leta 1882. slikal svetišče in križev pot v kapucinski cerkvi v Sv. Križu pri Ajdovščini; leta 1883. svetišče v Šmarjah; leta 1888. župno cerkev v Slavini; leta 1889. božji grob za Libušnje; leta 1890. sliko M. B. v Zaplani; leta 1894. božji grob v Sežani; leta 1897. božji grob za Postojno in Nadanje selo ter leta 1899 za Vipavo; leta 1900 sliko sv. Družine in Brezmadežne za Col; leta 1901. cerkev v Sanaboru pri Colu; leta 1902. svetišče v Gaberjah. Njegove križeve pote imajo še sledeče cerkve na Primorskem: Vogrsko, Vreme, Št. Peter na Krasu, Hrušica v Istri in pred vojsko ga je dobil tudi Bovec.

Ludovik Grilc je leta 1877. pomagal Wolfu v Vipavi, prej pa je nekaj časa bil tudi v Gorici, kjer se je bavil s portretnim slikanjem, pozneje je naslikal za Žabnico sv. Urha.

P. Aleksander Roblek O. S. Fr. je naslikal za predvojno župno cerkev v Pevmi sv. tri kralje, Žalostno Mater božjo in sv. Antona Pad. Za nekdanjo kapelo v Rožni dolini Marijino oznanenje. Nekaj njegovih slik je imel pred vojno tudi frančiškanski samostan na Kostanjevici.

Anton Jebačin je pomagal Wolfu v Vipavi in slikal predvojni križev pot na Kostanjevici pri Gorici ter slike sv. Alojzija, sv. Antona, sv. Jožefa in Srca Jezusovega v Zgoniku, celo cerkev na Proseku in Opčinah. Umil je tudi freske v Postojni.

Če omenimo, da so v tej dobi slikali po Goriškem in Istri tudi Anton Cej iz Cerkna, A. Gosar iz Dupelj, Jakob Respet iz Cerkna in razni drugi domači rokodelci, *smemo ugotoviti, da imamo iz te dobe pri nas najboljše Wolfove freske in lepo število Ogrinovih najboljših del.*

Novejša doba.

V tej dobi bi hotel posebno poudariti dve dejstvi. Imamo umetnine velikega *Ivana Groharja*. Umetnostni zgodovinar Izidor Cankar pravi o njem: »Poleg ustvarjanja stalnih umetnostnih vrednot kot takih je Groharjeva zasluga, da je bistveno sodeloval pri zoblikovanju slovenske moderne umetnosti s svojstvenim značajem.« Grohar se je približno do leta 1900. gibal v okviru idealistično navdahnjenega realizma, pozneje je prešel k impresionističnemu naturalizmu in ga zato cerkveno slikarstvo ni moglo več zajemati. Iz prve dobe njegovega delovanja imamo na Primorskem dva lepa spomenika njegovega umetniškega ustvarjanja.

Prvi je cerkev *sv. Duha na Libušnjem*. Naslikal je v prezbiterju štiri evangeliste in prihod sv. Duha, na stropu ladje pa Marijino vnebovzetje. Drugi spomenik je cerkev *sv. Štefana v Logu* pod Mangartom. V tej cerkvi so njegove tri velike stenske slike: mučeništvo sv. Štefana, češčenje sv. Rešnjega Telesa in kronanje Device Marije. Obe cerkvi je tudi bolj na ohlapno dekoriral. Groharju sta menda poverila slikanje še sedaj živeča sobrata Ivan Leben za Libušnje in Josip Primožič za Log.

Po vojski sta se, kakor se zdi, v slovenski cerkveni umetnosti smelo dvignila *brata Kralja, Tone Kralj* se je prvi dokopal do cerkvenega slikanja v Strugah na Dolenjskem. Komaj je bilo to znano, že ga je pozval sobrat Alojz Kodermac ter mu izročil cerkev v *Volčah*. Poslikal je prezbiterij in dve stranski kapeli. Še med tem se je pogodil s sobratom Virgilom Ščekom za poslikanje svetišča v *Avberju* na Krasu. Tudi *pri Sv. Luciji na Mostu* je slikal z oljem na platno oltarno sliko sv. Valentina, sv. Janeza Krstnika pa na zid za baptisterij. Obetajo se mu še druga dela.

Takoj po vojni sta nastopila z oltarnimi slikami slikarja Bucik in Herman Trdan (Grgar).

Tudi v tej dobi ima Goriška precejšen delež pri razvoju slov. cerkvenega sli-

karstva. Bili smo med prvimi, ki so se drznili izročiti Groharju poleg Ročinja, kjer je slikal na platno česčenje sv. Rešnjeja Telesa, tudi cele cerkve, kakor v Logu in na Libušnjem. Po vojski pa smo odprli vrata na široko Tonetu Kralju, za stopniku poduhovljene moderne izrazne umetnosti.

*) Za vsako nadaljnje poročilo je urednik s^obratom zelo hvaležen, ker zbira tozadevno gradivo.

Gospodarske zadeve.

Skrb za doslužene duhovnike v Ameriki.

Slovenski frančiškan p. dr. Hugo Bren poroča v »Vzajemnosti«, kako je v Ameriki poskrbljeno za doslužene duhovnike. Viri so ti:

1. Zasebni prihranki, ki jih skoro vsak nekaj ima, ker so dohodki pač drugačni kot pri nas.

2. Posebna službena mesta za upokojence v bolnišnicah, sirotišnicah, hiralnicah, samostanih in podobnih zavodih. Kdor ne more drugega kot maševati, ga pošljejo kakim sestram, da jim vsak dan mašuje in jih obhaja, pa ima tam čedno stanovanje z vso postrežbo in še kako remuneracijo. Duhovno vodstvo sester vršijo drugi, zunanji duhovniki. Pisec je v Coloradi v neki bolnici srečal celo resigniranega nadškofa, ki je postal bolniški duhoven.

3. Če je duhovnik brez gmotnih virov in popola nema onemogel, mu nakaže škofija, v kateri je inkardiniran, primerno pokojnino, in sicer navadno iz škofijskega sklada. Vsaka škofija ima tak pokojninski sklad. Način pa, kako ga vzdržujejo, ni povsod isti. V nekaterih škofijah so v ta namen župnije obdavčene, vsaka v razmerju s svojo plačilno močjo, enako kot za druge škofijske potrebe. Vsak župnik izplača nakazano svoto iz župnijskih dohodkov in jo izkaže v letnih računih. V drugih škofijah je vsako leto določeno nedeljo posebna nabirka za duhovniški pokojninski sklad.

Pri Ircah, ki imajo v splošnem še globoko vkorinenjeno spoštovanje do duhovnika in vedo, da ne živi od zraka, se ta drugi način navadno bolje obnese kot prvi. Kolekte so večje kot od škofije

nakazana taksa. Na tako zvanih narodnih župnijah, zlasti onih narodov, ki so v svoji stari domovini duhovnike plačevali potom državnih davkov in se v ameriške razmere še niso uživali, je boljši prvi način, ker ni nič prerekanja in zabavljanja. Za pokrepitev tega sklada oz. pokojninskih prejemkov obstoja v večini škofij še duhovniški podporni sklad, h kateremu duhovniki ali prostovoljno prispevajo, ali pa plačujejo kot člani obligatno in s tem ali sebi ali svojim starnovskim tovarišem omogočijo večjo pokojnino.

Od nabranega sklada je odvisna višina pokojnine, ki se v splošnem suče med 50 do 80 dolarjev na mesec. Za tamkajšnje razmere kajpada to ni veliko. Če je upokojenec sam in mu morda še za stanovanje in hrano ni treba skrbeti, lahko živi, četudi nima drugih virov, razun intencij. Težje je, če ima svojo ekonomijo. Včasih je ta skoro neizogibna. Ko je bil v službi, mu je morda rodna sestra ali bližnja sorodnica ali kaka tuja oseba dolga leta gospodinjila. Res, da jo je mesečno plačeval, deloma iz cerkvenega deloma iz svojega, kakor je tam navada. Kljub temu bi mu bilo težko jo pred upokojenjem odsloviti. Tudi s tem škofje računajo. V nekaterih škofijah so za take upokojence že postavili več udobnih hišic, da morejo postrežnice s seboj vzeti in svojo lastno ekonomijo nadaljevati. Tudi pri pokojnini mu v tem slučaju primaknejo, ako nima lastnih denarnih virov.

Razgled po svetu.

Versko življenje v Rusiji.

Vodilni nemški katoliški obzornik »Hochland« prinaša v letošnji oktobrski številki zelo zajemljivo razpravo »Ex occidente lux«, ki jo je spisal grof Aleksander Soltikov. Pisec razgrinja sliko verskega življenja v sodobni Rusiji in prihaja do presenetljivih dognanj. Ker smo katoliški Slovani po volji cerkve odmenjeni, da sodelujemo pri krščanski prerorenju Rusije in pripravljamo pot zedinjenju — obenem pa smo izpostavljeni nevarnosti, da zalije kedaj v bodočnosti tudi naše pokrajine uničujoča poplava najdoslednejšega brezboštva, ki pospremlja komunizem, je prav, da

o tem vprašanju porazmislimo. Zakaj ena najusodnejših napak mnogih katoličanov v predvojni dobi je bila kratkovidnost, usidranost v časovne razmere in računanje z njim ko da bi bile večne. Te napake ne smemo ponoviti, ampak v menjavi časa in razmer moramo ohraniti čiste in jasne velike ideale in naloge, ki nam jih je božja previdnost postavila. Zato je pa potrebno, da s širokim razgledom zasledujemo tokove, ki strujijo v svetu. Stat crux — volvitur mundus. Tudi vrvenje in valovanje daljnega sveta moramo zasledovati, ker kar je danes še godba bodočnosti, bo jutri lahko že živa realnost — in skrbeti moramo, da bo tudi sredi nove realnosti stal križ, vexilla Regis.

1.

V navedeni razpravi priobčuje Soltikov dve pismi o verskih razmerah v Rusiji. Prvo je izšlo v pariškem ruskem mesečniku »Putj«, napisano pa je bilo v Rusiji. Pisec ugotavlja sledeče znake duševnega življenja v sodobni Rusiji: Razredne strasti padajo, zato pa se je zarodilo nenavadno hlepenje po uživanju, ki ga ne zadržujejo več jezovi moralnih in verskih načel. V vladnih krogih je razpaseno roparstvo in poneverjevanje javnega imetja, v mladini nenravnost, v širokih ljudskih plasteh grob materializem; velikanske množice so odpadle od cerkve, od Boga — sploh od vsake vrste verstva. To so značilne poteze na obrazu nove Rusije. Ločena od te Rusije stoji kakor slika molččega, a vendar še vedno zelo živega protesta požarena in preganjana, a kljub temu živeča ruska cerkev. Novo rusko življenje se razvija v znamenju nihilizma, to je popolne negacije vsake vere in vsakega verstva in sploh vseh duhovnih stremeljenj v človeškem življenju. Na tej ravni se je odprl prepad med ljudskimi množicami in cerkvijo. Ljudskega življenja cerkev ne več razsvetljuje in posveča; cerkev je od njega ločena.

Kakšno pa je versko življenje ruskih kristjanov? Pismo pravi, da cerkev v mestih ne polni več priprosto ljudstvo;

prevladuje razumništvo, ki je po raznih poteh prišlo tja: nekateri iščejo tolažbe za svoje neprecenljive zgube, drugi opore za ranjeni narodni ponos. Najdeš pa tudi pobožne ljudi, ki ne prinašajo v cerkev svojo bol, ampak ljubezen in upanje in pa še neizrabljeno, neodoljivo navdušenje.

Od sedanjih ruskih duhovnov in škofov mnogi niso izšli iz duhovniškega stanu — ki je v Rusiji bil de facto deden stan, ki je prehajal z očeta na sina — ampak iz svetne družbe... Težko bi bilo trditi, da v cerkvah povsod absolutno prevladuje inteligenca, vendar daje ona množici, ki moli po cerkvah, vidno obeležje. V predmestnih cerkvah vidiš mnogo delavcev pa tudi male trgovce.

2.

Čisto drugačno lice kaže ruska vas. Cerkve so malo obiskane in še ti obiskovalci so starci in ženske. Mladina, tudi ženska, si je usvojila ateistične nauke. Srednji rod, ki je doživel vojno, ni bojevito brezbožen, ampak ga označa jedek skepticizem ali bolje rečeno popolna brezbriznost v verskih rečeh. Na splošno povedano, preživlja ruska vas dobo »prosvetljenja« — kakor io je v milejši obliki doživljala francoska vas od enciklopedistov dalje. Vendar pa tega razboženja ne spremlja nikako navdušenje. Kmet je skeptičen in brezbrizen. Na drugi strani pa se še razmeroma trdno drži starega življenskega načina — to je še stari kmečki konservatizem. Iz teh nasprotujočih si dejstev si razlagamo, da se je zunanje bogoslužje cerkve v ljudstvu še ohranilo. V cerkvi se vrše krsti, poroke, mrtvaški obredi — okrog nje pa se glasno in pijano obhajajo tradicijonelna slavlja. Ves ta zunanji kultus, ki ima z notranjim verskim življenjem le malo več opravka, se prepleta in meša z novimi idejami in oblikami življenja, s komunističnim časopisjem, čitalnico, zabavnimi prireditvami in revolucijonarnimi pesmimi mladine.

In svečenstvo? »Ostrašena in potlačena se duhovščina ne posebno dviga nad svojo okolico, sredi katere živi, in ne

poskuša, pridobiti si kak vpliv in celo ne skuša zbrati vernike, ki so ostali cerkvi zvesti. Ne samo podeželska, tudi mestna duhovščina je oslabela. Zapor in smrt patrijarhova, konfinacija škofov, pojav rdeče »žive cerkve«, to je v zvezi z omahljivostjo in odpadom mnogih duhovnih pastirjev omajalo načelo hijerarhije. Vsaka verska občina živi svoje lastno življenje, brez zaupne zveze s cerkvenimi oblastniki. Verniki se zbirajo okoli maloštevilnih duhovnov, ki so ostali trdni. Meje škofovske oblasti so se zabrisale.

3.

Na tem temnem ozadju vidi pisec tega sporočila tudi nekaj svetlih znamenj. Trpljenje je rodilo in še rodi nekaj dobrih sadov. V čudoviti lepoti in strogošti se je razvelo bogoslužje, kar izvira pač predvsem iz globoke vere v svetost opravil, ki jih vrši svečenik. Tu in tam opaziš, da se je vsaka oblika napolnila z novim duhom, da vsaka beseda lektorjeva in vsak vzklik dijakonov vernike prime do srca. Obnovo bogoslužja je izvršila pravoslavna cerkev — ko jo je namerjala izvesti »živa cerkev«. — So še drugi svetli znaki, kakor svetli ogenjčki v neizmerni temi: evharistično gibanje, domače pobožnosti v posameznih družinah, ljudska romanja k staroslavnim svetiščem, neko poživiljenje meništva. Slednjič še to, da se v plasti vernega razumništva poraja težnja, da se mora krščanstvo udejestvovati ne samo v osebem življenju, ampak tudi v skupnem kulturnem snovanju. Tako je zopet vstala misel, ki jo je z vsem žarom zastopal Vladimir Solovjev, naj se kultura pokristjani. Kako naj se to izvrši — v tem vprašanju ni enotnosti. Odgovori segajo od apokaliptičnega čustvovanja o prihajajočem koncu, radi česar odklanjajo vse kulturne probleme, pa do optimistične zamisli, da je revolucija ustvarila tla za novo krščansko občestvo. Ta razcepljenost nazorov pa vernih razumnikov ne ovira, da v bratski edinstvi sodelujejo v preganjanju cerkvi. Tako pravi pismo.

Kako pa se pravoslavna cerkev obnaša do sovjetskega vladstva? V splošnem lojalno. Toda ne nevtralnno napram komunističnim kulturnim idejam. Boj proti boljševiški ideologiji in etiki (ne pa proti politiki in gospodarstvu) se povsod odločni vrši. Cerkveni govornik ne napada v Rusiji vladajoče politične stranke, marveč samo duha nove kulture, ki se danes v Rusiji ustvarja. Pisec pripominja, da je seve ta duh globlji in širši kot pa njega zunanji odsvit v komunizmu.

4.

To prvo pismo iz Rusije dopolnjuje in deloma popravlja drugo pismo, ki je izšlo v reviji »Sozialistischer Bote«, ki jo izdajajo ruski izseljenci.

Pisec pravi v tem sporočilu, da ni opazil, da bi cerkve bile bolj napolnjene kot pred vojno. O velikih praznikih je v njih mnogo ljudstva, ob manjših pa in na delavnike so skoro prazne. Vendar je v cerkveno življenje prišlo nekaj novega: vernike, ki so v cerkvi, spaja tesna vez; opaziti je, da sodelujejo pri bogoslužju; duhovnik poje, množica zboroma odpeva. Skoro pri vsaki službi božji je cerkven nagovor, česar preje ni bilo. Tudi duhovščina se je v trpljenju spremenila. Iz govorov zveni močnejše versko prepričanje in preveva jih bolj duhovno, večnostno občutje. Sicer nikoli ne slišiš sovjetom sovražnih besed, toda osnovni glas je tak, da nasprotuje obstoječemu redu. — Inteligenca se je približala cerkvi. Pisec zaključuje: »Za zdaj je težko dati točna poročila, kako razširjeno je versko občutje. V cerkvah prevladujejo ljudje srednje starosti in posebej ženske — mladine na splošno ni. Vendar se spoji med duhovščino in ljudstvom krepijo in ravnotako tudi raste sodelovanje svetnih krogov pri bogoslužju. Pisatelj slednjič svari pred mislijo, da v Rusiji verska misel močno raste, ker imajo pač razumniški krogi, ki so se vrnili v cerkev, nagnenje, da te posamezne pojave posplošujejo.

Slika, ki jo te dve pismi rišeta, je kaj temna. Mladina stotilijonskega krščan-

skega naroda je v splošnem zgubila stike s cerkvijo in sploh z duhovnim svetom ter velik nje del ji je zelo bojovito sovražen. Pravoslavna cerkev kot organizirana enota razpada. Versko življenje se v majhnih, razpršenih skupinah intenzivno goji. Boljševizem je s svojo kulturno ideologijo zajel široke vrste mladega rodu. Vršni se usoden, velikanski odpad od vsake religije. To je približna bilanca verskega življenja v Rusiji ob desetletnici boljševiške revolucije.

Gotovo je, da je ni sile na svetu, ki bi bila mogla ta velikanski duševni prevrat v tako kratki dobi izvršiti. Za odpad so morali biti dani pogoji že dolgo let. Kar je bilo skrito v globočinah ruske duševnosti, ki je bila samo prepleskana s krščanstvom, je udarilo na dan. — Ali se mar tudi pri nas, v naših pokrajinah, ne zbira mnogo podobnih sil v ljudski duši?

Odkod pomoč Rusiji? Ex occidente lux. Od vesoljne Cerkve. Bodimo pripravljeni! In pripravimo tudi ljudstvo, da bo s polnim umevanjem in koprnenjem molilo: Odrešenik sveta, reši Rusijo!

Fr. Š.:

Zajednica S. J. - organizacija za duhovno obnovo.

Po božji volji veliki možje so v vseh časih kazali človeštvu pot kvišku. Excelsior!

Z vzgledom in besedo so vlivali višjega duha v potrta srca, ki so iskala Boga le na zemlji, kot nam priznava sam sv. Avguštin v svojih Confessiones (Lib I. Cap I.) Dvigni se višje! Niso pozemeljske stvari tvoj Bog. Le višje! In ko je Avguštinov duh razprostrl svoje peroti in se na krilih žive vere dvignil nad vse pozemeljsko do nebeških višav, je našel svojo srečo, živega Boga, ter odkriscrčno priznal: »Ti, o Gospod, si nas ustvaril zase in nemirno je naše srce, dokler si ne spočije v Tebi!« Da, višje se moramo dvigati tudi mi, odtrgati svoje srce od zemeljske plasti in leteti na krilih hrepenenja do večne Resnice, do Boga, kjer bomo kot sv. Avguštin in stotisoč drugih našli svojo srečo.

Naša sreča pa bodi tudi drugim zvezda vodnica. Vsak človek čuti v sebi silo posnemanja. Likov in oblik ne bo nihče pogrešal bodisi za dobro, bodisi za slabo. — Ker je pa Gospod o nas rekel: Vi ste sol zemlje, vi ste luč sveta (Mat. 5, 13, 14.), vi sta izvoljeni rod, kraljevo duhovstvo, sveti narod, izvoljen za to, da oznanjate sijajne lastnosti onega, ki vas je dvignil iz teme in vas poklical k svoji čudoviti svetlobi (1. Petr. 2, 9.), zato se moramo zavedati svojega vzvišenege poklica. Božji namestniki na zemlji smo in sinovi Najvišjega, ki nas je iztrgal od sveta in določil za to, da gremo in obrodimo sad in da naš sad ostane. (Jan. 15, 16).

Mi bi morali biti izličeni po podobi našega Gospoda Jezusa, iz naših osebnosti bi moral odsevati duh njegovega evangelija. Spretni sejavec nam je zasejal seme tega duha v naša srca. — Seme je vzkliklo pri enem bohotnejše, pri drugem bolj pičlo in redko. — A vendar se je vsak odločil, da postane sacerdos secundum ordinem Melchisedech. Stopil je v življenje poln hrepenenja, voditi duše k Bogu. Pa glej! Ovire na levi in na desni. Tu ti svet stavi svoje zanke, da bi te vanje ulovil in tako zmanjšal, ako ne popolnoma uničil, navdušenost za tvoj visoki poklic; na drugi strani pa te objema lagodnost in bi raje vse kaj družega delal kot sedel v spovednici. Svet ti bo kmalu strl krila, ki so bila ob vstopu v življenje tako gibčna in visokoleteča, vsi tvoji ideali, ki si si jih prilastil v semenišču in pridobil z osebno pridnostjo, ti izginejo v metežu življenja in če nimaš v takih trenutkih razdvoja trdne opore in spretnega vodnika, padeš od svojega poleta izpod nebeške sinje višave z strtimi perutmi nazaj na zemljo — in postaneš človek, ki nosi neizbrisno znamenje mašnika Kristusovega, a ni po Njem upodobljen.

»Vse premorem v Njem, ki me močnega dela.« Vse bom premagal in če višje poletim, če se Njega držim.« Sredstva za to pa so raznolika. Med temi je tudi bratska ljubav, skupna molitev in skupno delo duhovnov.

Božja previdnost je vzbudila v naših predstojnikih in prednikih oživljajočo misel: duhovniku dajmo priložnost, da se večkrat na leto sestaja s svojimi sobraty v Zajednicah. Tu bo sicer našel različne vedre, praktične, mlade prekipevajoče delovne sile, a poleg teh resne može, polne življenjskega izkustva, globoke ponižnosti in velike svetosti. — Resne in preudarne debate bodo vpli-

vale na vsakega z dobrimi utisi, vzgledi mirnosti in ljubezni za sveto stvar bodo navdušili tudi maloverne in dvomljivce. Trenutno bo kdo nagibal po svojem značaju na ono stran, ki mu bolj prija, toda trezno premišljevanje in poglobitev v dušno-pastirske dolžnosti, ki mu jih je Zajednica vzbudila, ga bosta vrnila na pravo pot. Skupni posveti s sobrati mu vlijejo novega navdušenja in vztrajnosti pri novem delu za rešitev neumrjoočih duš in širjenje Kristusovega kraljestva. — Vsak, ki je dobre volje, bo rad zahajal v to organizacijo duhovne obnove.

Zapiski.

Ad multos annos!

Dne 15. novembra t. l. je obhajal mišlostivi g. Andrej Karlin, škof lavantinski, 70-letnico življenja. Bil je višji pastir tržaško-koprske škofije v času od 19. marca 1911 do 15. decembra 1919. Vladiki naše vdane čestitke!

Znižana naročnina za »Jaselce«.

»Jaselce« so med otroci uspele. Vendar jih želimo še bolj razširiti. Več sobratov nas opominja, da je cena previsoka. Odločili smo se, obseg močno zmanjšati in ceno znižati. V letu 1928. bo en zvezek »Jaselc« stal le dvajset stotink, letnina pa 2.40 L. Zdaj odpade ugovor, da ni denarja za »Jaselce«. Prosimo sobrate, da krepko razširijo naš verski listič za otroke. — K. T. D.

Slabo čtivo pri nas.

Včasih se zazdi, da ima katoliški tisk pri nas pretežno moč, ponekod celo popolnoma prosto polje. Pa ni tako. Le pogledjmo, kaj berejo po nekih krajih! Po Vipavskem krožijo romani »Jutrove« založbe, gnusni pamfleti na cerkev in duhovnike, npravstveno pa prava hudičeva paša. Tudi zmedena, po svojih neomalthusianskih naukih tako kvarna knjiga »Materinstvo« kroži po hišah v 2000 izvodih; saj je skoro že razprodana. Potem so še razni spiritalistični romani »Nemeza«,

»Moč preteklosti« in podobno, ki so se tudi strahovito razširili. Če pridenemo še razno laško ilustrovano plažo in še »Naš glas« — bomo videli, da se je mnogo tiskanega zla zajedlo v naše vasi. Slednjič pomnimo še to, kar smo izkusili, da se vsa knjižna središča, ki niso v izrazito katoliških rokah, prej ali slej spremenijo v nasprotnice cerkve.

Določbe glede maševanja na prostem.

»L'Osservatore Romano« z dne 26. septembra 1927 je priobčil okrožnico, ki jo je izdal ordinarij opat Ildefons Schuster duhovščini svoje škofije. V njej razmotriva vprašanje v sv. mašah na prostem. Ker se je to vprašanje tudi pri nas odprlo, čujmo, kaj pravi okrožnica:

»Ni redek slučaj, da nam prihajajo prošnje, naj o priliki kake civilne spominske slovesnosti dovolimo sv. mašo na prostem. Na splošno smo se do sedaj izognili podeljevanju takih dovoljenj, ker pa ta manija, opravljati svete reči na cesti, ne neha, je prav, da se o tem javno mnenje vernikov pouči.

Naj se razve, da je sveta stolica že pred dvema letoma razposlala vsemu episkopatu Italije okrožnico, v kateri obsoja to novotarijo maš na prostem kot zlorabo in rezervira sebi pravico, izdati taka dovoljenja, ki jih bo dovoljevala le radi izredno težkih razlogov.«

Zanimivi škofovski posveti.

Katoliški škofje Jugoslavije so se posvetovali od 11. do 18. oktobra t. l. v Zagrebu o raznih cerkvenih zadevah.

Sklepali so o katoliški akciji, to je o centrali vseh katoliških društev po Hrvatskem. Slovenija ima to akcijo že izvedeno. (Sedanja katoliška prosvetna akcija ostane). Določili so: vsa društva, ki se žele včlaniti v katoliško akcijo, morajo biti nepolitična. Posamezni člani svetnega stanu pa smejo biti člani političnih strank, katerih kulturna načela se strinjajo z načeli katoliške akcije. — Imenovali so poseben odbor, ki naj potrebno ukrene, da cerkev ne bo imela škode radi agrarne reforme. — Radi gmotnega vprašanja duhovščine so poslali škofje na razna ministrstva potrebne spomenice. — Staroslovenska mašna knji-

ga je v latinici dotiskana. Knjigo je priredil dr. J. Vajs, vseučiliški profesor v Pragi. Zato je bil imenovan za častnega kanonika v Zagrebu in Splitu. Rabo tega misala bo določil konkordat. — Hrvatski obrednik se tiska. Iz njega bodo povzeli manjši priročni obrednik. — Določil se je odbor za evharistični kongres katoličanov cele kraljevine. — Episkopat priporoča nabirke za misijone, za apostolat sv. Cirila in Metoda. Sklenil je osnovati odbor za proslavo materinskega dne in odbor za varstvo javne morale.

Francoske brezverske šole.

Strasburški škof Ruch je spisal ministrskemu predsedniku Poincareu pismo, v katerem protestira, da so bile odpravljene redovne sestre iz šole v Ribeauvillu. Svoje misli utemeljuje: Judje so imeli srečo, da so obdržali svoje šole. To nam je drago, ali zato mislimo, da se smemo svesto izjaviti: Mi smo Francozi kakor Judje, mi plačujemo davek kakor Judje, mi spoštujemo zakone ne manj kakor Judje, mi služimo vojski enako Judom. Zato sodimo, da nam gredo iste pravice kakor Judom, in katoliški starši zahtevajo isto pravo, kakor ga uživajo judovski starši. — Ena najvažnejših katoliških zadev sodobja je ta, da katoličani vseh dežel dosežejo krščansko šolo.

Praktično delo za misijone.

Ker moramo pospeševati misijonsko misel pri vseh, torej tudi pri malih in ker ravno ti mnogokrat nudijo hvaležnejše polje za to setev, bi nujno priporočal slededčo zelo lahko izvedljivo reč:

1. Pisati na naslov: Sodalizio di s. Pietro Claver, via dell'Olmata 16, Roma (23) s prošnjo naj pošljejo nabiralnik za afriške misijone. To store brezplačno.

2. Istočasno govoriti otrokom v šoli o zamorčkih in misijonih. Oktobrske »Jaselce« so bile prvi misijonski biser, v njih vidim, kako treba otrokom govoriti.

3. Kmalu bodo otroci zvedeli za Zamorčka na nabiralniku, ki se tako hvaležno pokloni, če se mu kaj vrže. Da bo pa nabiranje bolj sistematično, naj se otroci vpišejo v »Otroško zvezo za Afriko«, katere člani nekaj molijo za misijone in darujejo letno 1 L ali mesečno pa 10 stotink. Določijo se nabiralci oz. nabiralke, ki vsak mesec poberejo. Pri tem bodo pa kaj dali nele člani,

ampak tudi drugi in rajši več kot 10 stotink. V dokaz, da se to izvrstno obnese, povem, da sem v zadnjih dveh letih na ta način nabral in poslal v misijonsko središče čez 1000 L. Nat.

Za Društvo sv. Cecilije.

V »Staničevem vestniku« sem bral zajemljive Laharnarjeve spomine na cecilijansko gibanje na Goriškem. Petdeset let dela! To nam pravi tudi »Cerkveni glasbenik«, zaslužni jubilar. Kaj ko bi se stari in mladi ljubitelji cerkvene glasbe zganili in spet oživili škofijsko Cecilijansko društvo? Dela bi imelo veliko, in sicer zelo potrebnega čela: poučni tečaji za organiste in cerkvene pevovodje, skrb za splošen podvig cerkvene glasbe, izdajanje cerkvenih skladb itd. In ali smo že kaj čuli o liturgičnem gibanju nemške katoliške mladine, ki gre naprej skupno z vpeljavo ljudskega petja? To le mimogredé pripomnim. Tudi zadevo orglarske šole, ki se je zgubila v pesku, bi Društvo moglo izpeljati. — Sveta Cecilija — pastirjev mati — ti boš pomagala — ovčice pasti!

Zajemljiva tabela.

Nek sobrat, ki se je v izvrstni ljubljanski teologiji šolal, mi je pokazal zajemljivo tabelo! V prvem stolpcu so vse družine. Sledijo stolpci za posamezne dobre časopise. Nato pa stolpci za indiferentno in slabo časopisje. »Mnogo dela je s tem!« sem občudoval. — »Ne, še prihranim delo, ker me nadomeščajo listi: »Naš Čolnič« pri fantih in dekletih, »Bogoljub« pri Marijini družbi, »Glasnik« v družinah, »Jaselce« mi pa odvzamejo del katehetskega bremena, Mohorjeva družba ima v večini družin skoro monopol na čtivo, da slabo čtivo sploh ne more prodreti. Zato naprtem ob novem letu vse sile, da čistim slabo časopisje iz hiš in širim dobro časopisje. Ta tabela je pa statistika, ki kaže, kako je polje obdelano.« — Dobro je bilo, res. Razen 9 družin so vse imele vsaj en katoliški list v hiši.

Važen sklep.

Dekanijska konferenca v Tomaju je soglasno sklenila, da priredi vsaka duhovnija v decembru dan za katoliški tisk. Ta dan bodo sobratje šli od hiše do hiše s katoliškimi časopisi in bodo nabirali naročnike.

Opomin.

»Zbornika« za l. 1927 ni plačalo še 91 sobratov, kar znese nad 2000 lir. Nujno prosimo! Polna naročnina in članarina za »Zbor« znaša 25 lir, za sobrate v težjih razmerah pa 10 lir. Prav toplo prosimo sobrate, naj nam brž nakažejo dolžno svoto, da bomo mogli zaključiti računsko leto s čim manjšo zgubo. Potem šele bo mogel Zbor sklepati, ali bo zmožel še izdajati »Zbornik«. Prizadetim pošiljamo čeke. Denar sprejema tudi uprava »Zbornika« v Katoliški tiskarni ter »Zborov« blagajnik mons. Anton Berlot, Gorica, Via Dreossi 18.

Književnost.

Slovenska umetnost.

I. del. *Slikarstvo*. Spisal Viktor Steska. Založila Družba sv. Mohorja. Str. 432 s 72. slikami. Cena broš. 40 Din, vezano 52 Din. Krasna knjiga, sad 30-letnega dela, ki ga je izvršil mons. Steska! Kdor zmore, naj si jo nabavi za knjižnico. Prebral sem jo večkrat in jo prav toplo priporočam!
K.

Večna knjiga.

Dr. Mihael Opeka. Deset govorov o sv. pismu. Ljubljana. Str. 96. Cena 16.50 Din.

Pisatelj si je v tej knjigi nadel nalogo, da homiletično obdela sv. pismo. Prvi govor pojasnjuje oblikovna vprašanja sv. pisma: kanon sv. pisma, razdelitev po vsebini, jezik in prevode. Drugi govor pove, zakaj je sv. pismo *večna* knjiga; dokazuje inspiracijo sv. Duha iz vsebine sv. pisma samega in iz naukov cerkvenih očetov ter cerkvenih zborov. Tretji govor pa kar očara: tu je pisatelj z vso močjo povzdignil luč biblije, v vrsti veličastnih, dramatičnih slik gredo pred očmi bralca biblični prizori: Stvarjenje, greh in njega posledki, pričakovanje Odrašenika, Kristusovo življenje itd. Ta odstavek je pač najbolj lahko uporabljiv za govore. V četrtem govoru dokazuje pisatelj pristnost sv. pisma. V naslednjem pa prinaša dokaze za nepokvarjenost svetih knjig ter za verodostojnost pisateljev. Tudi šesti govor je apologetične narave ter brani pristnost sv. pisma stare zaveze, pojasnujoč mnoge zmote. V 7. govoru je razjašnjeno razmerje med sv. pismom in ustnim izročilom. 8. govor pa dokazuje, da ima cerkev izključno pravico, razlagati sv. pismo, ker je ona edina — in ne posamezni verniki — razsvetljena po sv. Duhu. 9. govor pravi o prepovedi branja sv. pisma, 10. govor pa podaja navodila, kako naj verniki s pristom berejo sv. pismo.

Govori obravnavajo zelo težko tvarino, a so jasni, precizni, formalno brezhibni. Ko bomo letos prejeli »Zgodbe sv. pisma«, ki jih, seve bolj za mladino, izda Goriška Mohorjeva družba, bo ta ali oni sobrat mogel Opekove govore vzeti za pomoček, da vernike pripravi za hasnovito branje.

T.

Pasijonski molitvenik.

Sestavil ga je Viktor Kopatin, duhovnik Družbe Jezusove, doma na Vipavskem. Izdala ga je Družba sv. Mohorja na Prevaljah l. 1923. Stane za ude, z zlato obrezo Din. 26.—, z rdečo obrezo Din. 15.—, za neude pa Din. 35.—, oz. Din. 20. Ckoliščine so take, da je pri nas treba na knjige Prevaljske moh. dr. celo duhovnike šele opozoriti. Ta knjiga bi tudi v drugačnih razmerah zaslužila, da bi se o njej med duhovniki govorilo.

Imenuje se molitvenik. Ima tudi res nekaj molitvenika, in sicer od str. 212. do 252. navadni molitvenik, naprej t. j. od str. 253. do 285. (do konca) pasijonske pobožnosti. Glavna vsebina knjige, vse od začetka do str. 211. so premišljevanja o Gospodovem trpljenju. Najpoprej je kratko navodilo, nato 51 premišljevanj. Ker je pisatelj jezuit, navaja v začetku vsakega premišljevanja tri kratke vaje. Premišljevanje je vselej razdeljeno na točke (2 ali 3). Povsod primestni občutki in sklepi. Vse pa silno trezno. A ravno ta treznost vpliva, mora vplivati. Pisatelj se natančno drži evangelistov in jih natančno navaja. Nekaj dodaja tudi iz tradicije. Vse je psihologično vtemeljeno.

Dragi sobrat! Če še nimaš, omisli si to knjizico in potem zvesto rabi sam in drugim priporočiti. Seveda je posebno primerna za postni čas, pa tudi za druge čase, nam še toliko bolj, ker imamo knjig za premišljevanje le malo. I. Koš.

Uredništvo in uprava »ZBORNIKA«:

Uredništvo: Stanko Stanič, kurat, Piedimonte del Calvario, (Prov. Gorizia).
Uprava »Zbornika«: Gorizia, Riva Piazzutta 18.

Izdajatelj: Zbor svečenikov sv. Pavla.
Oblastvom odgovarja: Stanko Stanič.
Tiska: Katoliška tiskarna v Gorici.

JASELCE

VERSKI LISTIČ ZA OTROKE

bodo v novem letu stale
dvajset stotink
za zvezek. Za celo leto 2-40 liri

Naročite jih pri upravi:

Katoliška tiskarna
Gorica - Riva Piazzutta 18

JOSIPINA PODGORNİK
RESTAVRACIJA CENTRAL
v GORICI, CORSO VERDI 32
Se priporoča p. t. rojakom. — — —

Andrej Mavrič
Gorica, Gosposka ulica št. 3

Bogata izbira domačega in inozemskega sukna. Velika izbira kožuhovin. Lastna krojačnica moških in ženskih oblek.

Naša zavarovalnica **L' Union**
se nahaja v Gorici
ulica Barzellini 2.

A. RAVNIK.

Moderna tvrdka
in skladišče cerkvenih predmetov

FRANC LEBAN
GORICA - VIA DUOMO št. 7

Priporoča preč. duhovščini že izdelane cerkvene predmete, kakor: svečnike, svetilke, kelihe, monštrance, srebrne in kovinaste itd. Popravljajo se že rabljeni predmeti s pozlačevanjem in posrebovanjem v ognju.

Delo solidno. Cene brez konkurence.

JAKOB ŠULIGOJ
urar in zlatar

GORICA - Via Carducci 19 (Gosposka ulica)

Zaloga najboljših švicarskih ur „UNION“ in „ALPINA“.

JOSIP KERŠEVANI

Gorica - Piazza Cavour 9 - - - - Stolni trg 9 desno - Gorica

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramafonov, samokresov, pušk ter vseh potrebščin k navedenim predmetom

GLAVNO ZASTOPSTVO DVOKOLES „BIANCHI„

Dr. L. MERMOLJA

zobozdravnik-specijalist
za ustne in zobne bolezni

Gorica, Travnik 5-II — Od 9-12 in 3-5

Andrej Fiegel

Restavracija in gostilna
s prenočiščem.

TRAVNIK

TRAVNIK

Brata Abuja - Gorica ulica sv. Antona 4

Zaloga vipavskih, briskih
- - - in istrskih vin. - - -

Andrej Golja, Gorica

Travnik 22

trgovina hišnih kuhinjskih
potrebščin.

JOSIP LIPICER

izdelovatelj
cerkvenih posod, o-
rodja in lestencev

v Gorici

ulica Morelli števil. 17

Posrebuje in pozlačuje v
ognju in prenavlja stare
predmete po kar se da
nizki ceni. Splošno lastni
izdelek.

JOSIP CULOT

GORICA - RAŠTEL 2

Trgovina na drobno in na debelo igrač
in devocionalij. - - - Specialitete športnih
oprem in sandalov.

Katoliška tiskarna

Gorica - Vrh Placute 18

Ali vršite zanjo propagando?

GIUSEPPE MASSIG - Gorica - Corso Verdi števil. 18

ZALOGA TRANIN

Bogata izbira volnenega in svilenega blaga, sukna za gospode, perila, volne, žime, ter
Cene zmerne! kurjega in gosjega perja. Cene zmerne!